

A stylized, high-contrast illustration of a woman's face. The drawing uses thick black lines for the hair, eyes, eyebrows, and lips. The skin is a light beige color. Two large, solid red circles are placed on the cheeks, and a red nose ring is visible on the bridge of the nose. The overall style is graphic and minimalist.

NEUS CANYELLES

LES MILLORS VACANCES
DE LA MEVA VIDA

Empúries

narrativa

Neus Canyelles

Les millors vacances
de la meva vida

Editorial Empúries

Barcelona

Primera edició: febrer del 2019

© Neus Canyelles, 2019, c/o SalmaiaLit

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: gama, sl
DIPÒSIT LEGAL: B. I.062-2019
ISBN: 978-84-17016-78-4

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra requereix l'autorització escrita de l'editor;
la llei preveu sancions per als infractors.

Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment de l'obra,
podeu sol·licitar permís al Centro Español de Derechos Reprográficos,
a través del portal www.conlicencia.com
o bé trucant als telèfons 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Tots els drets reservats.

SUMARI

La 387	11
L' escapada	41
La nina que escrivia comèdies i després les representava	55
La desaparició	61
La 384	71
Epíleg.	133

Quan tenia deu anys, vaig inventar un joc que no he explicat mai a ningú i que servia, especialment, per a les hores mortes o de convalescència. Quan estava malalta, al llit, no perdia ocasió de posar-lo en pràctica. I ara encara hi jug. He de contar de què es tracta perquè no és senzill. El meu cos es dividia en dues parts: l'esquerra es deia —es diu— Míster Bob, i la dreta, Míster Plaudin. Des del cap fins als peus. S'ha d'imaginar un eix que el partia de dalt a baix. La part bona era la dreta; i d'aquí li venia el nom, dels aplaudiments que rebia perquè sempre guanyava totes les proves en què participava. La dolenta i poc agraciada era l'esquerra (Bob devia venir de *bobo*). Això era així perquè sempre tots els mals me'ls feia a la part esquerra: un esquinç al braç, una ferida terrible al genoll, un trau a la cama. Quan em surt sang pel nas, sempre ho fa pel nariu esquerre. L'única part dolenta de la dreta era l'ull estràbic que, després d'una operació i quinze dies a casa, es va convertir en un ull inútil però normal per a la gent que em mirava. Amb els anys he patit altres coses a la part dreta, però ja no valia la pena canviar els noms dels contrincants.

I en què consistien els jocs? En qualsevol cosa. Si era al llit, es podia tractar de delinear amb els dits, un per un, algun bocí del paper pintat; guanyava qui ho feia amb més rapidesa o no sortia dels límits. Sempre ho feien almenys tres dits de la mà esquerra. O em girava cap a la tauleta de nit i els dits havien d'escalar-la. Sempre relliscaven primer els de l'equip de Míster Bob. Pobrets. Jo, cal tenir-ho en compte, retransmetia tota aquesta enorme quantitat de campionats en què participaven les mans. Però també podien ser els braços, els peus, els ulls. Per exemple, saltar o caminar per línies del carrer. Els de Míster Plaudin tenien més facilitat per anar rectes, per botar els espais sense pintura o per pujar a les voreres. I ja no en parlem, de tocar el piano, instrument que la meva germana i jo practicàvem.

—Senyores i senyors, a continuació tindrà lloc el concurs anual d'escalles de do major, en el qual enguany participen els dos millors equips del món. Des de Palma ens arriben l'equip de Míster Bob i l'equip de Míster Plaudin. (Aplaudiments.)

Jo m'asseia a la banqueta i em posava a tocar de diferents maneres i a distintes velocitats l'escala de do major. L'equip de Míster Bob sempre s'equivocava en algun moment. L'altre ho feia tot perfecte. Corria pel teclat. Ara tocava més fort, ara més suau. Era així. Mai vaig donar una oportunitat als pobres participants de Míster Bob. Encara no els don mai una oportunitat. Tal vegada algun cop els arribarà el gran dia. No ho crec. Però hi ha una cosa indiscutible que no ha canviat mai des que tenia deu anys: el

meu equip preferit és el de Míster Bob. I el nom de Míster Plaudin sempre m'ha sonat ridícul.

Diuen que la part del cervell que domina en les persones ordenades, analítiques i racionals és l'esquerra i que, al contrari, l'hemisferi dret ho fa en aquelles que són intuïtives, creatives i somniadores. Jo crec que aquest joc funciona en mi perquè no sabia res de tot això quan el vaig inventar. A mi què m'importava —què m'importa— tot això dels hemisferis del cervell. És un joc infantil. El meu cervell no m'ha importat mai. Gens. L'únic que he sabut en alguns moments determinats ha estat que estava massa ple, que s'havia de buidar, com la paperera de l'ordinador o com el poal dels fems. De coneixements, de ferides, d'esperances fetes malbé. Potser m'equivocava quan feia triomfador l'equip que no m'agradava i deixava en el darrer lloc de la classificació els pobres membres del conjunt fracassat. Ara ho hauria fet millor. Perquè sé què és seure sempre a la banquetta i veure-hi alguna possibilitat. Fins i tot fer algun dia un gol o ajuntar ben fort tots els dits de la mà per no caure pel precipici de la tauleta de nit. Però al final sempre passa alguna cosa inesperada que em fa travessar i quedar-me quieta, fins i tot recular en l'intent. I és això cosa del cervell? Els experts diuen que sí. Que tot és al cervell i que la seva potència és infinita. Que en alguns no predomina cap dels dos hemisferis,

sinó que la força de tots dos és igual. Per això —encara que va ser cosa del destí— crec que no, que no em vaig equivocar quan vaig escollir que guanyés sempre la part més somiadora i perdés la més analítica i racional. Jo què sabia. Jo només volia jugar. Encara ho vull. Tot és al cervell. I per això jo ara era allà, rere una porta tancada.

El jove del pijama de color granat era el més rar. Sempre somreia i, alhora, li regalimava una mica de bava cap a la barbeta. Et mirava amb els ulls esglaiats, sense parpellejar, i anava despentinat. Quasi sempre anava acompanyat d'algun membre del personal. No sé què nomia, però crec que només hi havia dues habitacions amb el nom escrit a la porta i que a la nit romaniens tancades amb clau. L'una deia Albert i l'altra, Gaspar. És a dir, que devia ser un d'aquests dos. Al menjador sempre s'asseia sol. No sé si era perquè no es rentava bé i no es canviava mai el pijama o perquè ho desbaratava tot. Les taules no eren gaire grans. I, quan estava assegut, es girava i mirava tothom badant la boca. A mi m'espantava una mica. Crec que va ser l'únic intern amb qui no vaig parlar gens. De totes maneres, tampoc no l'hauria entès, perquè no parlava clar. Quan eres als passadissos caminant o de camí a la zona d'esplai, en qualsevol moment, podies sentir-lo cridar que volia el seu pijama. Les infermeres li deien que ja el duia posat. El pijama!, cridava i crida-

va. Pijama!, pijama!... No podria ser que en volia un altre? Quan venien els familiars de visita et podien portar roba neta o qualsevol cosa que et fes falta, tot i que s'ho quedaven a recepció i tu ho havies d'anar a demanar. Però demanar coses era una excusa per veure la teva família. He pensat si no podria ser que en lloc del pijama no demanés la seva mare.

L'estructura del recinte tenia forma de vuit. En el centre hi havia dos quadrats, on es trobava el personal. En un hi havia guardades totes les pertinences dels interns i, molt important, el telèfon. L'altre era la infermeria. En un passadís del costat trobaves el menjador i una sala d'oci, amb un televisor a la paret i una taula de ping-pong. El menjador era una mica més petit. Però les dues sales eren molt semblants, amb el mateix model de taules i cadires. Jo al principi les confonia. Les hores de visita i telèfon eren de quatre i mitja a set i mitja de l'horabaixa, i jo regia els dies pels moments dels àpats.

Les habitacions eren dobles. Monacals. Les finestres no es podien obrir. Al bany no hi havia res, i quan et dutxaves —després d'haver anat a recepció a demanar un tasset de gel, que també era xampú— s'inundava. Al matí et duien dues tovalloles. L'assegador de cabells també te'l deixaven. Tot d'una et cridaven per anar a berenar. Les infermeres i les assistents et tractaven bé, i et cridaven sempre pel teu

nom. El primer dia vaig compartir l'habitació amb una dona grasseta amb una gran piga devora el nas, molt simpàtica, que es deia Marian i que no parava de repetir que l'endemà se n'anava. M'han donat l'alta —deia constantment—. I jo, que estava adormida al llit vora la finestra, amb molt esforç balbucejava: que bé.

Després de dormir tot el dia, em varen cridar per sopar. No record on em vaig asseure. No em vaig fixar en les cares de ningú. Només tenia son. A la safata hi havia mongetes amb verdures i un plàtan. Això és el que record. Després vaig passar per la sala de la tele, on seia un home negre amb rastes. Algú li va dir: bona nit, Babú. I jo em vaig perdre una mica i vaig fer unes quantes voltes al voltant del vuit fins que vaig arribar a la porta 387. Hi vaig entrar i allà hi havia na Marian, estufant-se el coixí. Demà me n'aniré, digué un altre cop. Em mirà els peus i em preguntà:

—No tens sabatilles?

—No. És que vaig entrar per urgències.

—Demà te n'aconseguiré unes —digué.

Jo volia les meves, que eren a casa. Me les havia regalat la meva filla per Nadal. Eren com unes botes amb unes borles blanques. Figurava que servien per a un país on nevava.

—I si no, aquí en tenen unes per a la gent que no n'ha duit. Les demanes.

—Gràcies.

—És que jo demà ja me'n vaig.

Que ho repetís tant em feia sentir por. Per què estava tan contenta de sortir d'allà?

—Ja.

—Hala, bona nit.

—Bona nit.

No sé com va ser que el llum s'apagà tot sol. I una màquina de roncar es posà a funcionar.

Neus, Neus, Neus... El segon dia sentia veus que em cridaven des de tots els racons. Neus, és l'hora del berenar. Neus, no vens a fer teràpia ocupacional? Neus, a dinar. Neus, al telèfon; és la teva germana. I ara et crida el teu pare. Jo anava d'un lloc a l'altre com una autòmat i em portava bé. Sempre m'he portat bé pertot. Sempre he fet el que m'han dit. Com aquell ridícul vídeo de promoció d'una novel·la que detestava haver de fer i que no va promocionar res i que no puc mirar perquè em cau la cara de vergonya. També vaig obeir. Hi ha escriptors que saben imposar els seus criteris. Jo no impòs gens. Jo no he tengut mai gens de força. Sí, som com una herba molla d'aquelles que només serveixen per torcar-s'hi el cul, com deia la meva àvia. Almenys vaig tenir valor per dir que odii el cafè amb llet, que si podien dur-me un suc o una infusió, per favor. Les dones que treballaven al menjador ens somreien. I vaig tenir suc i vaig tenir infusions. Qui falta? Na Neus, és que s'ha dutxat abans de berenar i estava amb l'assegador, va dir na Merche, una jove amb un trastorn que jo desconeixia. A vegades arribava la darrera i, quan tots havien

sortit del menjador, na Merche no em deixava sola. Es quedava fins que m'havia acabat totes les galletes.

—Veig que tu també has perdut cabells aquí davant —em va dir un dia. Jo duia una coa de cavall mig banyada—. A mi me n'han caigut molts. Això són els medicaments.

—Pot ser.

No vaig gosar dir-li que el meu cas era genètic: la meva mare, la meva tia, la meva àvia.

—Jo tenc TLP.

—No sé què és.

—És el trastorn límit de la personalitat.

—Ah.

—Escolta, anam a la una al taller ocupacional. Podem fer manualitats i jugar a coses. Està molt bé.

Em recolliren la safata, que tenia tapadora, i ella se n'anà per un costat i jo per un altre.

A la infermeria ens varen treure sang tot just arribar per fer-nos anàlisis. L'infermer que em va cridar, que era el cap del departament, tenia una cara que no m'era desconeguda. Va resultar que jo havia estat la seva professora del primer nivell de català al Camp Redó. Ell solia venir amb un company molt graciós que es deia Emilio i que em desbaratava la classe perquè reia molt, i jo l'havia d'acabar col·locant a la primera fila tot sol. Em va recordar tot d'una. Ara ja

havia acabat els estudis necessaris. Nomia Manuel. Va ser ell qui em va mostrar totes les instal·lacions i m'explicà les normes d'aquell lloc. Li digué a una altra infermera que em donés un pijama verd poma, típic d'hospital. Jo el vaig trobar molt còmode i des d'allà em dugueren a l'habitació 387, on vaig dormir fins ben entrat l'horabaixa, quan vaig conèixer na Marian, la màquina dels roncs.

L'informe que tenc a les mans diu:

Motiu de la consulta: Intent autolític. Sobreingesta de comprimits de clonazepam la nit anterior.

Dona de cinquanta anys amb tractament per migranya i cefalea tensional. Seguiment pel psiquiatre X. Des de fa dos anys es troba decaiguda, sense ganes de fer res i amb una important clinofília. Visita els seus pares i queda amb les amigues molt de tant en tant. És escriptora. Des de fa quatre anys no ha escrit res. Afirmar que s'ha retirat. Des dels catorze anys no recorda cap temporada bona. Parla de la seva vida tudada.

Exploració psicopatològica: Conscient i orientada. Somnolenta. Llenguatge poc fluid. To baix. Discurs coherent. Anhedonia i apatia.

Em preguntaren si em volia quedar allà. No m'havia fet el mal que jo volia. Encara era al món. Vaig dir que sí.

Ingrés: Per voluntat pròpia.